

SỐ 752

PHẬT THUYẾT NGŨ VÔ PHẢN PHỤC KINH

Hán dịch: Đời Tống, Cư sĩ Tỳ Cừ Kinh Thanh.

Một thời, Đức Phật ở tại tịnh xá Kỳ thọ, cùng với đông đủ một ngàn hai trăm năm mươi vị Tỳ-kheo.

Bấy giờ, tại nước La-duyệt-kỳ có một vị Phạm chí nghe rằng nhân dân ở nước Xá-vệ nhiều lòng từ, hiếu thuận, phụng trì kinh pháp, tu tập đạo hạnh, cúng dường phụng sự ba ngôi Tam bảo. Ông liền đi đến nước Xá-vệ, thấy có hai cha con người cày ruộng, rấn độc cắn chết người con, người cha vẫn cứ cày ruộng, không đoái hoài gì đến người con, cũng không kêu khóc. Phạm chí bèn hỏi:

–Trẻ này con ai?

Người kia đáp:

–Nó là con của tôi.

Phạm chí nói:

–Là con của ông, sao không than khóc mà vẫn cày ruộng như vậy?

Người kia đáp:

–Con người sinh ra thì phải có chết, vật tạo thành rồi cũng có hủy hoại, người thiện có quả báo, người ác có đối ứng, buồn rầu than khóc thay đổi được gì cho người chết. Hôm nay ông vào thành, nhà của tôi ở chỗ nọ, xin ông chuyển lời giùm tôi rằng: Con tôi đã chết, không cần phải đem hai phần ăn.

Phạm chí tự nghĩ: “Người này thật chẳng biết suy nghĩ gì cả, con trẻ chết còn trên đất, vậy mà tâm tánh không buồn rầu, ngược lại còn mong cầu ăn uống, người này không có lòng từ, không có loại người nào như vậy cả.”

Phạm chí đi vào thành, đến nhà của người cày ruộng, thấy mẹ của người con đã chết, bèn nói với bà ấy:

–Con của bà đã chết, cha nó bảo chỉ cần lo một phần ăn thôi. Vì sao không nhớ nghĩ đến con mình?

Người mẹ của người chết ấy đem ví dụ nói với Phạm chí:

–Con tôi như là khách, đến nương nhờ người để dừng nghỉ, có đến cũng không từ chối, có đi cũng không lưu giữ. Người con này vốn dĩ tôi cũng không kêu gọi đến, tự nó đến qua cuộc đời, chết cũng tự nó bỏ đi, chẳng phải sức tôi làm cho nó tới lui được, tùy theo hành nghiệp căn bản của nó mà theo với mạng sống.

Phạm chí nói với người chị của người chết:

–Em của cô chết, sao không khóc?

Người chị hưởng về Phạm chí lấy ví dụ mà nói:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Em của tôi giống như người thợ, vào núi đốn cây, kết làm chiếc bè lớn thả vào trong nước, bỗng gặp gió lớn thổi đến phá tan chiếc bè, theo dòng nước mà cuốn đi, trước sau cũng phân lìa, không hy vọng gặp nhau nữa. Em tôi cũng vậy, vì nhân duyên đời trước, một lúc cùng hòa hợp, sinh ra trong một nhà, nhưng tùy theo mạng sống dài ngắn mà cái chết đến vô thường, có hòa hợp thì có chia lìa, mạng sống em tôi đã hết, tùy theo hành nghiệp căn bản của nó, không thể cứu giúp nhau được.

Phạm chí nói với người vợ của người chết:

–Chồng của bà đã chết, sao không than khóc?

Người vợ dùng ví dụ nói với Phạm chí:

–Vợ chồng chúng tôi nhân duyên hòa hợp thời gian chốc lát. Ví như bầy chim, đêm về đậu trên cây cao, quần quýt hót vang, sáng ra đều tự bay đi tìm cầu thức ăn, có duyên thì hợp, không duyên thì lìa. Vợ chồng cũng vậy, vô thường đã đến, tùy theo thọ mạng căn bản của người ấy, không ai có thể cứu giúp được.

Phạm chí lại nói với người giúp việc của người chết:

–Chủ nhà của ông đã chết, sao ông không than khóc?

Người giúp việc lại nói ví dụ:

–Chủ nhà của tôi nhân duyên hòa hợp. Tôi ví như con trâu nghé, đi theo con trâu già, người ta giết con trâu già, con trâu nghé ở bên cạnh không thể cứu được trâu già. Mạng sống vô thường, không ai có thể cứu được buồn rầu than khóc thế nào cũng không được ích lợi gì cho người chết.

Phạm chí nghe những lời nói như vậy, tâm hồn mê loạn, mặt mũi tối tăm, không còn nhận biết gì nữa. Tự nghĩ nghe nói người dân nước này hiếu thuận, phụng hành tu đạo, cúng dường Tam bảo cho nên từ xa đến đây muốn được học hỏi, nhưng chưa có cảm ứng tốt đẹp nào, mà chỉ thấy năm người làm điều ngược đời như vậy, thật là mệt mỏi cả thân, hoàn toàn không được lợi ích gì.

Phạm chí bèn hỏi người đi đường:

–Đức Phật đang ở đâu, tôi muốn đến thưa hỏi Ngài.

Người đi đường đáp:

–Ngài ở gần tinh xá Kỳ hoàn.

Phạm chí liền đi đến chỗ Phật, đánh lễ ngang chân Phật rồi ngồi qua một bên, buồn bã cuối đầu im lặng.

Đức Phật biết rõ tâm ý của ông ta, liền gọi Phạm chí và nói:

–Vì sao phải cúi đầu buồn bã không vui?

Phạm chí bạch với Phật:

–Sở nguyện không thành, trái với bản tâm của con, cho nên con buồn rầu.

Đức Phật hỏi:

–Có gì đã mất?

Phạm chí thưa:

–Con từ nước La-duyệt-kỳ đến đây. Con được nghe rằng người dân nước này hiếu thuận, phụng kính Tam bảo muốn được học hỏi, nhưng khi đã đến đây rồi, chứng kiến năm điều không thuận lòng người, cho nên con buồn bã không vui.

Đức Phật hỏi:

–Thế nào là năm điều không thuận lòng người?

Phạm chí thưa:

–Con thấy hai cha con người cày ruộng gieo giống, người con chết nằm trên đất,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

người cha cũng không buồn rầu, ngược lại còn mong cầu ăn uống, hơn nữa còn nói với con về sự vô thường. Đến cả mẹ, vợ, chị, người giúp việc cũng đều không buồn rầu gì cả, đó là điều đại nghịch không thuận lòng người.

Đức Phật bảo:

–Không đúng như lời ông nói, năm người này rất có sự suy xét, biết rõ mạng sống vô thường, chẳng phải lo buồn mà được. Cho nên phải tự quyết định, không có lo buồn. Người trong thế gian, không nhận thức được sự vô thường, áo não than khóc, không thể tự mình chiến thắng. Ví như người bị bệnh nhiệt (*nóng sốt*), không còn nhận biết mình nữa, hoảng hốt nói lời xằng bậy. Thầy thuốc cho uống thuốc, bệnh sốt liền khỏi, không còn nói xằng bậy nữa. Người đời mê muội, buồn rầu than khóc, không thể tự giải thoát. Nếu có thể hiểu rõ vô thường, không còn buồn rầu, cũng như vừa khỏi bệnh sốt. Năm người này đều đã chứng đạo.

Phạm chí nghe lời Phật dạy, liền tự trách mình: Ta vì ngu si mê muội, không hiểu rõ nghĩa của đạo. Ngày nay, nghe được lời dạy của Phật như người mù được mắt, trong tối tăm được thấy ánh sáng vậy.

